

ГТФХР 64.33.14

А.К. Жаскиленова¹, Г.С. Шарина²^{1,2} «Өнер және спорт» жоғарғы мектебі,

Тараз мемлекеттік педагогикалық университеті, Тараз, Қазақстан

(E-mail: ¹koshkinbaeva_nurgul@mail.ru)**Пішінді қалыптастыру және қалыптастыру барысының
үдерісін зерттеу**

Аннотация: Мақалада костюмнің пішінін қалыптастыру жолдары қарастырылған. Тұтыну тауарлары нарығында бәсекелестіктің күшеюіне байланысты, шығармашылық еңбектің тиімділігін көрсетуге талпыныс артты. Ол жаңа шешімдер іздеуді рационалды ұйымдастыратын бірқатар әдістер, тәсілдер және әдістемеліктер жасады. Костюмді жобалау барысында киім пішіні басты орында тұрады.

Мақаланың маңыздылығы қазіргі заманғы сән бағыттарына сәйкес комбинаториканы қолдана отырып, өндірілетін өнімнің сапасы мен композициялық шешімін анықтау, әйелдер үшін киім үлгілері мен пішін үлгілерін үлгілеу. Пішін қалыптастыру барысында уақыт талабына сай үдеріссіз өзгерістер жүріп жатады. Кей жағдайда талғамсыз, қоғамның талаптарын зерттемей пішім қалыптастыру костюмнің сапасыздығына, ұнамсыздығына алып келеді. Дизайнер немесе стилист физикалық нысан болып табылатын зат немесе үлгіні жасап қана қоймай, костюмнің семиотикалық жүйесінің күрделі құрылымын және адамның көру заңдылықтарын білуі тиіс. Костюм адамдардың көру қатынастарының құралы ретінде, өзінің әмбебаптығы мен жалпыға қатыстылығымен қиын нысан болып саналады. Сол мәселелерді шешу барысында бірнеше зерттеу жұмыстары жүргізілгені мақалада көрсетілген.

Кілт сөздер: костюм, пішін, силуэт, дизайнер, жобалау.

DOI: <https://doi.org/10.32523/2220-685X-2020-58-3-38-48>

Костюмді адамдардың қатынас құралы деп санауға болады. Адамдардың бір-бірімен қатынас жасау қажеттілігін қанағаттандыруда костюм маңызды роль атқарады. Қоғамның назарын өзіне аудару үшін және қажетті адамдармен қарым-қатынастар жасау үшін коммуникация құралын пайдаланамыз. Бұл құрал костюм болып табылады, яғни біз жарасымды, өзіміздің денемізге сәйкес костюм киюіміз керек.

Костюм пластикалық өнерге жатады. Бұл өнердің шикізаты болып, біз өзіміз қызмет етеміз, сонымен қатар, қимыл, кеңістік және уақыт. Бізді қоршаған ортамен этикалық және эстетикалық гармония орнатуда костюм маңызды роль атқарады.

Костюм – белгілі бейнеде ұйымдасқан заттар жиынтығы. Костюм комплектін құру үшін, оны киетін адам костюмнің кез-келген затын бірінші алуына болады, ал екінші затын алуға оның тандауы шектеулі, өйткені ол костюм киюдің синтаксикалық тәртіптері қоятын шектеулермен санасуға мәжбүр болады.

Костюм қоғам жағдайын көрсетеді. Адамның танымдық әлеуметтік қызметі нәтижесінде, костюм болмыс формасы болып белгіленеді. Костюм өзінің коммуникативті және әлеуметтік функцияларына сәйкес, әлеуметтік құндылықтарды көрсету құралы болып табылады.

Костюмді жобалау барысында киім пішіні басты орында тұрады. Уақыттың тұрақталған сызығын реттеу қабілеті бар, костюм шын өмірдің қиыншылығын бөлек, тұрақты білдіретін нақты бір пішінді шығауға мүмкіндік береді.

Уақытпен тасымалдана отырып, пішін кейбір өлшемдердің тұрақтылығын сақтайды, бұл тұрақтылық костюм даму кезеңінде сипатталады.

Пішін зерттеу қажеттілігі тек қана ғылыми қызығушылықтан туындайды, бірақ алдымен киімнің замануы машиналық өндірісінің экономикалық және технологиялық жағдайында да тәуелді, өйткені өндірістік жобалауда тұрақты факторларға сүйену қажет (біздің мақсатымызда «сәнді киім» деп атауға қарағанда «костюм» ұғымы тура келеді).

Алайда киім пішіні қалай дамиды және пайда болуын түсіну үшін, оның мағынасын, орнын нақтылап анықтау керек [1]. Дизайн аумағында теоретикалық өңдеулер «костюм пішіні» ұғымының мазмұнының көпқырлылығын және барлық күрделілігін жоққа шығармайды.

Пішінді тыныштық қалыпта тұрғанда қарастырады, кейбір жағдайларда өз орнын өзгертіп тұратын қозғалыс барысында да қарастырады. Кейбір жағдайда, киім пішінінің адаммен үздіксіз байланыста екенін есепке алмай, тек оның бейнесімен, пропорциясымен және қозғалысымен байланысын есепке алады. Егер бұл осылай болса, костюм пішіні оның әр қабатында зерттеуге болатын жүйе ретінде шығады. Егер бізді XIX ғасыр

ағымында әскердегі әскери мундирлердің түстік сипатының өзгеруі қызықтырса, онда геометриялық пішінді зерттеудің қажеті жоқ: біз мұнда түсі өзгерген пішін және бөлшектердің түстік сипатына сай бояуларын өзгерту заңдылығын зерттеумен шектелеміз. Бұл жағдайда зерттелетін пішін объекті ретінде барлық түс шешімін анықтайтын жазықтықтық, материалдық қабаты шығады [2].

Пішін құру – көркемдік іс-әрекеттің дәрежесі дизайның және техникалық шығармашылықтың үдірісін бейнелейтін ортақ бағалылық пен сәйкес пішіннің құрылуы. Пішін құрастыру үрдісінде бұйым функционалдық, құрылыстық, жазықты-пластикалық, технологиялық құрылымы құралады. Басқа сөзбен айтқанда, пішім құрылу – бірлік заттардың құрылымы (бөліну және құрылу).

Пішін – материал құрылу құрамының нәтижесінде пайда болатын, морфологиялық және көлемді-кеңістік құрылымының ұйымдастырылған заты. Пішін дизайны – ерекше заттың ұйымдасы, бұйымның барлық компоненттерінің бірыңғай жетістіктерінің дизайнер іс-әрекетінің нәтижесі ретінде пайда болады. Пішінге – дизайның тұтыну талабы мен шарттарына жауап береді, өндіріс пен уақыттың эстетикалық талаптарының мүмкіндігін тиімді қолдану.

Киім пішіні келесі элементтермен сипатталады:

- геометриялық түрі;
- құрылыс;
- масса;
- фактуралық түс.

Силуэт – киімнің көлемдік пішінінің кеңістікте көзбен қабылдау. Сипаттау үшін силуэтті жай геометриялық пішіндермен салыстырады: шаршы, тік бұрыш, трапеция, овал және т.б. Бірақ ережеге сай силуэт бірнеше жай және күрделі пішіндерден тұрады.

Киім пішінінің композициясы әр түрлі түрлер сызығында құрастырылады:

- Силуэттік;
- Конструктивті (тігістік);
- Конструктивті-декоративті (рельевтер, қиықтар, акценттелген тігістер);
- Декоративті (өндеумен көрсетілген).

Костюм жасауда оның болашақ үлгісін әбден ой елегінен өткізу керек. Костюм үлгісінде қимыл пластикасы, уақыт және кеңістік еркіндігі көрініс табуы тиіс. Адам ойы костюм мен мүсін пластикасында материяланады, семантика арқылы көрінеді.

Костюм үлгілеудің семиотикалық теориясының дамуына жоғарыда келтірілген мәселелер ықпал етеді. Костюм үлгілеу тәжірибесінде семиотикалық тәсіл, орнығып қалған кейбір ойлау стереотиптерін бұзады, үлгілеу мен жобалауға оқыту саласына жаңалықтар енгізеді, яғни жаңа оқулықтар мен оқу құралдары пайда болады.

Дизайнер немесе стилист физикалық нысан болып табылатын зат немесе үлгіні жасап қана қоймай, костюмнің семиотикалық жүйесінің күрделі құрылымын және адамның көру заңдылықтарын білуі тиіс. Костюм адамдардың көру қатынастарының құралы ретінде, өзінің әмбебаптығы мен жалпыға қатыстылығымен қиын нысан болып саналады. Костюм адаммен тығыз байланыста болғандықтан (оның денесі мен санасы), білімгерге костюм мен өзін сыртқы нысан ретінде көруге мүмкіндік бермейді [3].

Болашақ стилистке осының бәрін меңгеру үшін дәріс сабақтары мен оқулықтардан алған теорияларды ғана білу жеткіліксіз болады. Қажетті білім алу үшін костюм құбылыстары жайлы ойланып, оның қоғамдағы қызметін анықтап, костюм материалын семиотикалық талдау тәсілдерін меңгеруі керек, оны ғылыми-зерттеу жұмыстары мен арнаулы жаттығулар арқылы игеруге болады.

Костюмдегі пішінді қалыптастыру үдерісін зерттеу.

Костюмді жобалау үдерісінде пішін басты орындардың бірін алады. Костюм уақыттың тұрақталған белгілерін көрсете алады, ол нақты әлем күрделіліктеріне назар аудармай, белгілі бір пішінді қалыптастыра алады.

Пішін уақытқа байланысты өзгерістерге ұшырағанымен, кейбір белгілері тұрақты болады, бұл тұрақтылық костюм дамуын кезеңдерге бөлуге мүмкіндік береді. Пішінді зерттеу қажеттілігі таза ғылыми мүдделерден туындамайды, ол киімді қазіргі заманғы машиналы өндірісінің технологиялық және экономикалық жағдайларына байланысты, себебі өндірістік жобалауда бірінші кезекте тұрақты факторларға сүйену қажет

(біздің мақсатымыз үшін «костюм» ұғымы «сәнді киімге» қарағанда ұтымдырақ).

Бірақ костюм пішінінің қалай қалыптасып, дамуын түсіну үшін, оның мәнін, маңызын анықтау керек.

Дизайн саласындағы қалыптасқан теориялық нұсқаулар «киім пішіні» ұғымының барлық күрделілігі мен көпжақтылығын толық көрсете алмайды.

Пішінді көбінесе статикалық жағдайда қарастырады, бірақ костюм өз жағдайын ылғи өзгертіп тұратын динамикалық жүйе болып табылады. Костюм пішінінің адаммен тікелей байланыста екендігі, оны тек адамның бейнесімен, пропорцияларымен және қимылымен бірге қарастыру керек екендігі кейде есепке алынбайды. Бұлай болған жағдайда, костюм пішінін оның әртүрлі бөлшектер деңгейінде зерттелетін жүйе ретінде қарастыру қажет. Егер бізді, мысалы XIX ғасыр бойына әскери мундирлердің түстік сипаттамасының өзгеруі қызықтырса, онда пішін геометриясын зерттеудің қажеті жоқ. Біз белгілі кезеңдердегі түстердің өзгеруін қарастырамыз, пішін мен бөлшектер қай кезде қандай түске өзгергенін анықтаймыз. Бұл мысалда зерттелген пішін нысанын үстіртін түсін ғана зерттейміз. Егер біз костюм құрылымының өзгеру механизмін түсінгіміз келсе, оның бөліктерінің ішкі өзара іс-әрекеттерін анықтауымыз керек, яғни зерттеудің басқа жоғары деңгейіне – құрылымдық зерттеуге көшуіміз керек. Онда шартты бөліктерге бөлу, абстракция және сандық белгілер қолданылады.

Костюм пішінін біз қозғалыста қарастырамыз; қозғалыс (қимыл) костюм пішінін анықтаудағы басты факторлардың бірі болып саналады.

Костюм пішінін зерттеу төрт деңгейді бөліп қарастыруға болады:

- Матаның фактурасы, түсі, декоры, сызықтары, безендірілуі, көрінетін тігістер – материалдық-декоративтік деңгейі;

- Костюм еркіндігі деңгейі, материал мүсіннің әртүрлі нүктелерінде жанасып жету деңгейі (бұл сәнді де сипаттайды) – жанасып жату еркіндігі деңгейі (сәнге қосымша);

- Құрылым пішіннің геометриялық ішкі сипаттамасы ретінде (пропорциялар, геометрия, симметрия) және бөліктер арасындағы байланыс – құрылымдық деңгей;

– Мүсіннің өзінің пластикалық пішіні – мүсіннің пластикалық деңгейі.

Костюм пішінін осы деңгейлер бойынша зерттеу, олардың өзара байланысын талдауды қажет етеді.

Костюм пішінін қалыптастыру үдерісін зерттеу - өнеркәсіп өндірісінде костюмнің болашақ пішінін тиімділігі бір бөлігі болып табылады [4].

Костюмді жобалау үдерісінде пішін басты орындардың бірін алады. Костюмде қалыптасқан уақыт белгілерін көрсету қабілеті бар. Костюм нақты өмірдің күрделігіне назар аудармай белгілі бір пішінді анықтау мүмкіндігін береді. Уақыт өткен сайын өзгерістерге ұшырағанымен, костюмнің кейбір белгілері тұрақты болады. Бұл тұрақтылық костюм дамуы кезеңдерін көрсетеді. Өнеркәсіп өндірісі экономикасының басым бөлігін сәнге - болжау анықтайды. Адамдардың көңіл күйіне, талғамдарына сай келетінін болжау, ұзақ мерзім аралығында өзгеріссіз, тұрақты болатын пішіндерді анықтау - өнеркәсіптік жобалаудың бірінші кезектегі міндеті болып табылады.

Костюмді жобалау үдерісінде пішінді қалыптастыру үлкен міндет атқарады, себебі бұл үдеріске интуициялық композициялық ізденіс пен қисындылық пішінді қалыптастыру кіреді. Пішінді қалыптастыру пішін құрылымының біртұтас жалпы заңдылықтарына және пішін элементтері байланыстарының үйлесім қағидаларына негізделеді. Тиімді нұсқаға жету үшін пішін құрылымына өзгерістер енгізу қарастырылады. Пішінді қалыптастыру қағидасы тұрғысынан жобалаудың алдында пішінге талдау жасалады. Пішінді қалыптастыру үдерісінде көркемдік жобалау өте күрделі: ол пішіннің көлемдік-кеңістік құрылымын және конструкциясын анықтайды. Пішінді қалыптастыру үдерісі суретшіден тек ішкі сезім мен дарындылықтан басқа қисынды ойлау қабілетін де қажет етеді. Дизайнерлердің жобалау қызметі, костюмнің заттық әлемінде жана байланыстардың пайда болуына әсер етті, бұл байланыстар костюм киюдің және костюм мәдениетінің эволюция жолдарын анықтайды. Жобалау сферасы қызметінің негізгі компоненттері болып, қолдан жасау жүйелері мен оларды жасау тәсілдері табылады.

Жүйелік тәсіл әдістемелегінің классикалық тәсіл әдістемелегінен ерекшелігі – біртұтас дүниені (затты,

құбылысты) оның бөліктері арқылы танып білу. Яғни, жүйелік тәсіл біртұтас нәрсені эксперимент негізінде зерттейді, осы бақылаулар мен эксперименттер арқылы оның заңдылықтарын ашады.

Костюмді үлгілеу үшін жүргізілетін эксперименттер, дизайнер-зерттеушінің мақсаттары мен міндеттеріне сай жүргізіледі, сондықтан олар прагматикалық және ситуациялық сипатта болады. Зерттеу барысында анықталған факторлар мен заңдылықтар негізінде пішін қалыптастыру үдерісінің үлгісі біртіндеп жасалады, ол бірақ әлеуметтік-мәдени ортамен байланысты емес. Қазіргі кезде дизайнер – зерттеушілер костюмнің пішін қалыптастыру дерісінің бірнеше үлгісін қарастырады, олар біздің пікірімізше «синтактикалық үлгілер» сипатында болады. Бұл үлгілер дизайнерлердің қажеттілігін қанағаттандыруға бағытталған, сондықтан гипотезалар құру мен қортындылар жасауға мүмкіндік береді және костюмнің жалпы теориясын алмастырады. Костюмнің пішінін қалыптастырудың жүйелік үлгілерін құрудың тәсілдері мен әдістерін зерттеушілер – А. Л. Кребер, А. Дзеконьска – Козловская, Т.В. Козлова, Р.А. Гузявичюте, Г.И. Петушкова және т.б. жасаған. Әрине бұл үлгілер костюм теориясының құрылуы мен костюм жобалау теориясымен байланысты [5].

Жүйелік тәсіл ғылымның барлық салаларына кірді. Алуан түрлі жүйелердің мәселелері мен сұрақтарына арналған көптеген ғылыми әдебиеттер бар. Жүйенің жалпы теорияларымен бірге, жеке теориялар да жасалған. Жобалау және үлгілеу сферасына ең жақын болып «жүйелі техника» ғылым пәні саналады. Оның концепциялары мен әдістері костюм дизайны қызметінде толық қолданылады.

Тігін саласындағы мамандықтардың ерекшеліктері мынада, маманнан жаңа идеяларды тұрақты түрде жылдам жүзеге асыру, оларды нақты материалмен тексеру, материалдық өнімнің – тауардың алуан түрін көптеген қасиеттермен шығару. Сондықтан, киімнің жаңа үлгілерін жобалау үдерісінде эвристикалық тәсілдер мен әдістер кеңінен қолданылады.

Сериялық өндіріске жарамды және бәсекеге қабілетті жаңа өнім түрін тұтынушыларға ұсыну үшін, көптеген «техникалық идеяларды» жүзеге асырып, бірнеше альтернативті (баламалы) шешімдер табу керек. Статистика көрсеткеніндей, үлкен

сұранысқа ие болатын бір өнім түрін шығару үшін, кемінде 50-60 жақсы идеялар болуы керек, оларды нақты кәсіпорын немесе нысан ішінен, сонымен қатар сырттан да алуға болады.

Идея құрудың ішкі қайнар көзін шығарылатын өнімді жетілдіру жатады, қосымша қосалқы өнім шығару, мақсатты бағытталған шығармашылық қызметті ұйымдастыру жатады.

Сыртқы қайнар көздеріне тұтынушылар сұранысын зерттеу, қатардағы және потенциалды тұтынушылардың идеяларын алу, бәсекелес кәсіпорындардың іс-тәжірибесін пайдалану, сұранысты болжамдау жатады.

Киімнің рационалды гардеробын құру міндеті (жыл сайын оларды қосымша заттар алу арқылы толтырмай) қоғамның әлеуметтік аз қорғалған топтарының өкілдері білімгер жастарға қамқорлық жасау болып табылады.

Кейінгі жылдары киім гардеробының ұлғаюына және тұтынудың артуына, сонымен қатар халықтың кең көлемде ақпарат алуына байланысты әр түрлі әлеуметтік және әртүрлі жастағы тұрғындардың эстетикалық, эргономикалық талаптары өсті. Олар заттардың сапасына, ассортиментіне қатаң талаптар қоя бастады. Бұл талаптарды тауарларды үлгілеу, конструкциялау, өндіру және өткізу үдерістерінде есепке алу – халықтың әртүрлі топтарының тігін бұйымдарына сұраныстарын толығырақ қанағаттандырудың алғы шарттарының бірі болып табылады [6]. Дизайн, сәннің даму тенденцияларын жаңа бағыттар жасайды. Ескіше түсінік бойынша, үлгілеу киім жасаудың жаңа тәсілдерін шығармайды, ол жиі «ұмытылған ескілерді» қайта тірілтеді, негізгі шығармашылық бастау ретінде ретро сәнді, тарихи және ұлттық киімдерді пайдаланады.

Алдағы уақытта киім дизайны мынадай міндеттерді шешеді деп болжам жасауға болады:

- қарапайым пішіннің күрделі пішінге трансформалануы;
- өлшемсіз киім шығару;
- тігіссіз киім шығару;
- ассортименттің әртүрлі түрлерінің бірігу, бір-бірімен араласу тенденциясының дамуы;
- киімді қарапайым құралдармен жасау;
- унисекс киімін жасау;
- қолайлық тудыру үшін киімді трансформалау;
- жаңа материалдар, маталар, фактуралар, суреттер жасау;

- қарапайымдау мақсатында жаңа технологиялық тәсілдер табу;
- әртүрлі дәстүрлі материалдардан біркіер киімдерді жобалау.

Сонымен, қорыта келе қазіргі заманғы сән бағыттарына сәйкес комбинаторика әдісімен алынған бұйымның сапасы мен композициялық шешімдері анықталды, әйелдер киімінің үлгілері мен формалары туралы мәліметтер жинақталды.

Комбинаторика әдістерінің негізінде қазіргі заманғы костюм элементтерінің негізгі нысандары анықталды, әртүрлі топтағы киімдердің негізгі сұлбалары мен сәнді костюмдердің әртүрлі нысандары қарастырылды, сондай-ақ көркем шешім және оларды декоративті безендіру ерекшеліктері қарастырылды, киім композициясының құрылымы мен негіздері комбинаторлық әдіспен зерттелді.

Киім дизайнының киімді үлгілеуден айырмашылығы мынада: дизайнда жеке міндеттер қойылмайды, ол жалпы мәселелер қойып, оларды шешуге тырысады. Бұл мәселелер сән тенденциясына қатысы болмауы мүмкін, ол адамның қоғамдағы тіршілік әрекетіне қатысты болады. Егер киімді үлгілеу, жақсы пішін, мүсінге киімнің жарасуын, сол уақыт кезеңіне сәйкес болуын (кейде өте қысқа мерзімге), мақсат ететін болса, ал киім дизайны кейде әдейі «пішінді бұзады» (деконструкция тәсілі), драпировканың қарапайым тәсілдерін ұсынады, классикалық европалық дәстүрдегі үлгілеуге сәйкес келмейтін идеялар ұсынады.

Сонымен, бұл өнердің шикізаты қызметін біз, адамдар атқарамыз, сонымен қатар кимыл (қозғалыс), кеңістік және уақыт атқарады. Мұның бәрі арасында біздің бар екендігіміздің, өмір сүруіміздің адамдық мәнінен, яғни өз мәніміздің, сырт келбетіміздің және қоршаған орта арасында этикалық және эстетикалық үйлесімділік (гармония) орнатудан көрініс табады [7].

Әдебиет тізімі

1. Кричевский В. Типографика в терминах и образах. - М.: Слово, 2000. - 144 с.

2. Муратова К.М. Мастера французской готики XII-XIII веков, проблемы теории и практики художественного творчества. – М.: Искусство, 1988. – 349 с.
3. Козлова Т.В. Художественное проектирование костюма. – М.: Легкая и пищевая промышленность, 1982. – 145 с.
4. Рачицкая Е.И., Сидоренко В.И. Моделирование и художественное оформление одежды. – Ростов-на-Дону.: Феникс, 2002. – 416 с.
5. Ермилова В.В., Ермилова Д.Ю. Моделирование и художественное оформление одежды. – М.: Мастерство, 2001. – 180 с.
6. Бердник Т.О. Основы художественного проектирования костюма и эскизной графики. – Ростов-на-Дону.: Феникс, 2001. – 348 с.

А.К. Жаскиленова¹, Г.С. Шаринова²

^{1,2} Высшая школа «Искусства и спорта»,

Таразский государственный педагогический университет,

Тараз, Казахстан

Формирования формы и изучение процесса формирования

Аннотация: В статье рассматриваются способы формирования формы костюма. В связи с усилением конкуренции на рынке потребительских товаров, возросла попытка продемонстрировать эффективность творческого труда. Он разработал ряд методов, приемов и методик, рационально организующих поиск новых решений. При проектировании костюма форма одежды находится на главном месте.

Значимость статьи заключается в определении качества и композиционного решения производимой продукции с использованием комбинаторики в соответствии с современными направлениями моды, моделировании образцов одежды и формы для женщин. В процессе формирования формы происходят непрямые изменения, отвечающие требованиям времени. В некоторых случаях формирование фигуры без изысканности, изучения требований общества приводит к недоброкачественности, невнимательности костюма. Дизайнер или стилист должен не только создавать предмет или образец, являющийся физическим объектом, но и знать сложную структуру семиотической системы костюма и закономерности зрения человека. Костюм, как средство зрительного общения людей, является сложным объектом со своей универсальностью и общепризнанностью. В ходе решения этих проблем было проведено несколько исследований.

Ключевые слова: костюм, форма, силуэт, дизайнер, дизайн.

A.E. Zhaskilenova¹, G.S. Sharinova²

^{1,2} Higher school of «Art and sport», Taraz State Pedagogical University,

Taraz, Kazakhstan

Forming a form and studying the formation process

Abstract: The article deals with ways of forming the shape of a suit. Due to increased competition in the consumer goods market, the attempt to demonstrate the effectiveness of creative work has increased. He developed a number of methods, techniques and techniques that rationally organize the search for new solutions. When designing a suit, the clothing form is in the main place.

The significance of the article is to determine the quality and composition of the product using combinatorics in accordance with modern trends in fashion, modeling samples of clothing and uniforms for women. In the process of forming the form, non-derivative changes occur that meet the requirements of time. In some cases, the formation of a figure without refinement, studying the requirements of society leads to poor quality, inattention to the costume. The designer or stylist must not only create an object or pattern that is a physical object, but also know the complex structure of the semiotic system of the costume and the laws of human vision. The costume, as a means of visual communication of people, is a complex object with its universality and General recognition. Several studies have been conducted to address these issues.

Key words: suit, shape, silhouette, designer, design.

References

1. Krichevsky V. Tipografika v terminakh I obrazah [Typography in terms and images] (Moscow, Slovo, 2000). [in Russian]
2. Muratova K.M. Mastera frantsuzskoy gotiki XII-XIII vekov, problemy teorii i praktiki khudozhestvennogo tvorchestva [Masters of French Gothic of the XII-XIII centuries, problems of the theory and practice of art] (Moscow, Iskusstvo, 1988). [in Russian]
3. Kozlova T.V. Khudozhestvennoe proektirovanie kostyuma [Costume design] (Moscow, Light and food industry, 1982). [in Russian]
4. Rachitskaya E.I., Sidorenko V.I. Modelirovanie I khudozhestvennoe oformlenie odezhdi [Modeling and decoration of clothes] (Rostov-on-Don, Feniks, 2002). [in Russian]
5. Yermilova V.V., Yermilova D.Yu. Modelirovanie I khudozhestvennoe oformlenie odezhdy [Modeling and decoration of clothes] (Moscow, Masterstvo, 2001). [in Russian]
6. Berdnik T.O. Osnovy khudozhestvennogo proektirovanie kostyuma I eskiznoi grafiki [Fundamentals of costume design art and outline graphics] (Rostov-on-Don, Feniks, 2001). [in Russian]